

З ДОСВІДУ УКЛАДАННЯ СЛОВНИКІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ “КОМП’ЮТЕРНА ЛЕКСИКОГРАФІЯ”

Б. І. Шуневич

У 2012 р. на гуманітарному факультеті Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (далі – ЛДУ БЖД) ліцензовано підготовку фахівців з перекладу технічної літератури з таких мов: англійська–українська, німецька–українська, французька–українська і польська–українська, а також проведено перші два набори студентів за напрямом підготовки “Філологія” кваліфікації “Перекладач”.

Для підготовки перекладачів потрібно мати великі за обсягом іноземно-українські та українсько-іноземні традиційні друковані та комп’ютерні словники і постійно поповнювати їх новою термінологією. Тому на кафедрі іноземних мов та технічного перекладу (ІМтаТП) розпочато роботу зі створення перекладних словників, яких ще немає в Україні або вони малі за обсягом, особливо з напрямів і спеціальностей підготовки курсантів і студентів, характерних для нашого університету. Ця робота проводиться під час практичних занять зі студентами першого курсу з дисципліни “Комп’ютерна лексикографія” (36 лекційних і 36 годин практичних занять).

Подібна робота зі створення традиційних перекладних друкованих словників нових терміносистем проводилася нами у 1999 р. зі студентами другого курсу кафедри прикладної лінгвістики Національного університету “Львівська політехніка” під час практичних занять з дисципліни “Теорія і практика лексикографії” [1].

Мета доповіді – поділитися досвідом укладання традиційних друкованих і комп’ютерних словників під час практичних занять з дисципліни “Комп’ютерна лексикографія” і розглянути перспективи подальшої роботи в цьому напрямі.

Минулого навчального року студентам було запропоновано укласти “Англійсько-український словник пожежно-технічних термінів”, а цього року – для напряму підготовки “Транспортні технології” спільно з викладачами кафедри іноземних мов та технічного перекладу із залученням до цієї роботи науково-педагогічного штату кафедр нашого та інших університетів, які безпосередньо займаються підготовкою пожежників, спеціа-

лістів з транспортних технологій і добре володіють англійською та українською мовами.

За основу взято виданий у нашому університеті “Англо-український словник пожежно-технічних термінів” обсягом 3 000 термінів і термінологічних словосполучень [2], а також підготовлений нами до друку у співавторстві “Англійсько-український словник з автомобілебудування” обсягом 6 000 термінів, доповнений термінами з інших словників з цих двох галузей.

Згідно з робочою навчальною програмою з дисципліни “Комп’ютерна лексикографія” під час практичних занять першого семестру студенти виконують обов’язкову до кожної лекції роботу, у тому числі здійснюють пошук уже укладених вітчизняних і зарубіжних перекладних словників із запланованої тематики, сканують або вводять вручну необхідні для укладання словника матеріали, перекладають їх з використанням перекладачів пошукової системи “Гугл” (Google) та інших систем, а також вручну за допомогою різних традиційних друкованих словників і програмного забезпечення (ПЗ) “Лінгво” (Lingvo) та ін.

Студенти мають можливість уточнювати значення незрозумілих для них термінів, пропонувати варіанти їх перекладів українською мовою спільно із запрошеними викладачами кафедр, які користуються українськими термінами з цієї тематики на лекціях, практичних заняттях, лабораторних роботах з курсантами і студентами за напрямками підготовки і спеціальностями “Пожежна безпека”, “Охорона праці”, “Транспортні технології”, а також добре володіють англійською мовою.

Опрацьований матеріал словника аналізують викладачі кафедри ІМтаТП, які зайняті написанням кандидатських дисертацій на базі пожежно-технічної та транспортної термінології або проводять заняття з курсантами і студентами з цих двох напрямів підготовки. Під час практичних занять другого семестру студенти тренуються працювати з різним вітчизняним і зарубіжним програмним забезпеченням з участю розробників цього ПЗ для створення комп’ютерних словників, які вже видані викладачами нашої кафедри, а на старших курсах під час виконання курсових робіт зможуть створити комп’ютерний словник на основі укладеного ними на першому курсі і до того вже виданого традиційного друкованого словника.

Прочитані лекції з теоретичних питань комп’ютерної лексикографії та проведені практичні заняття, під час яких студенти укладають само-

стійно словник, дають можливість прищепити їм уміння орієнтуватися в сучасних проблемах з цієї галузі знань, а також отримати навички відбору, підготовки матеріалів для укладання традиційного словника технічних термінів, створити на його основі комп'ютерний словник за допомогою різних систем укладання словників, зробити свій внесок в українське словникарство.

Список використаної літератури

1. Шуневич Б. Перспективи лексикографічної діяльності кафедр перекладу вищих технічних навчальних закладів України / Б. Шуневич // Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика : матеріали доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції, 5-6 квітня 2013 р. ; за заг. ред. А. Гудманяна, С. Сидоренка. – К. : Аграр Медіа Груп, 2013. – С. 435–439.

2. Англо-український пожежно-технічний словник-мінімум для Львівського інституту пожежної безпеки МНС України / укл. : Н. Вовчаста, О. Бугайська – Львів, 2005. – 182 с.

ДИДАКТИЧНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ І ФОРМИ ЕЛЕКТРОННИХ ПІДРУЧНИКІВ

О. В. Діденко

Відомо, що підручники і навчальні посібники – основні джерела для навчальної діяльності учнів і студентів. На думку окремих учених, значна кількість навчальної літератури за змістом, структурою, художнім оформленням та поліграфічним виконанням не відповідає сучасним суспільним потребам [1, с. 13]. Зазначену проблему можна частково вирішити шляхом розробки і впровадження у навчально-виховний процес електронних підручників.

Вивчення проблеми розробки та створення електронної навчальної літератури дозволяє зробити висновок про те, що сьогодні, на жаль, немає українських стандартів для галузі електронних видань.

У Положенні про електронні освітні ресурси, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 01.10.2012 № 1060, зазначено, що електронний навчальний посібник – навчальне електронне

Зміст

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Литвин М. М.

Сучасні засади розвитку системи охорони державного кордону України 3

Райко В. В.

Культура спілкування: етичний аспект 7

Ищенко Д. В.

Деякі аспекти формування системи управління персоналом на основі професійних компетенцій 9

Мосов С. П.

Сучасний погляд на розвиток безпілотних лігальних апаратів військового призначення 13

Юрченко О. М.

Щодо організаційно-правових засад взаємодії спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України та органів Державної прикордонної служби України у протидії злочинності..... 15

Томчук М. І.

Деструктивний психологічний вплив на зростаючу особистість сучасних інформаційних засобів 18

Серватюк В. М.

Аналіз системи оцінки ефективності оперативно-службової діяльності відділів прикордонної служби Державної прикордонної служби України. Перспективні напрями вдосконалення 20

Ягунов В. В., Свистун В. І., Кришталь М. А., Король В. М.

Формування управлінської культури, компетентності та управлінського мислення майбутніх керівників як інтегральна мета їх управлінської підготовки 26

<i>Шуневич Б. І.</i>	
З досвіду укладання словників на практичних заняттях з дисципліни “Комп’ютерна лексикографія”	29
<i>Діденко О. В.</i>	
Дидактичні вимоги до змісту і форми електронних підручників	31
<i>Потий А. В., Мурзин М. В.</i>	
Візуалізація методики оцінки гарантій інформаційної безпеки в нотации Паронджанова	34
<i>Романишина Л. М., Блажук О. А.</i>	
Компетентнісний підхід у підготовці майбутніх офіцерів-прикордонників до службової діяльності.....	36
<i>Катеринчук І. С.</i>	
Високі технології у системах управління силами і засобами	38
<i>Суботін В. О., Хруст Д. В.</i>	
Сучасні підходи до оцінки оперативно-службової діяльності відділів прикордонної служби	42

СЕКЦІЯ 1. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

<i>Ананич В. П.</i>	
Взаємодія органів пограничної служби з державними контрольними органами в пунктах пропуску і напрямлення їх розвитку	45
<i>Андрощук О. С., Драч О. П., Орлов Є. В.</i>	
Сучасні підходи щодо вимог до керівників органів Держприкордонслужби в умовах інтегрованого управління кордонами	48
<i>Банчук-Петросова О. В.</i>	
Формування сучасної кадрової політики сектору безпеки і оборони України	51

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ОСВІТНЬО-НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ І ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ УКРАЇНИ

**Тези VI Всеукраїнської науково-практичної конференції
(15 листопада 2013 року)**

Організаційний комітет конференції:

голова оргкомітету – ректор академії доктор педагогічних наук, професор генерал-лейтенант Райко В. В.;

заступник голови оргкомітету – заступник ректора академії з навчальної та наукової роботи доктор технічних наук, професор, заслужений працівник освіти України полковник Катеринчук І. С.;

відповідальний секретар оргкомітету – начальник відділення науково-дослідного відділу кандидат психологічних наук майор Заболотний С. М.;

члени оргкомітету:

начальник науково-дослідного відділу доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник полковник Торічний О. В.;

начальник навчального відділу кандидат технічних наук, доцент полковник Псьол С. В.;

начальник факультету іноземних мов та гуманітарних дисциплін доктор психологічних наук, професор підполковник Волобуєва О. Ф.;

начальник кафедри оперативного мистецтва доктор військових наук, старший науковий співробітник полковник Кириленко В. А.;

начальник кафедри транспортних засобів та спеціальної техніки доктор технічних наук, доцент полковник Лисий М. І.;

начальник кафедри загальнонаукових та інженерних дисциплін доктор технічних наук, професор полковник Боровик О. В.;

начальник видавництва полковник Свідерський О. З.;

начальник відділу по роботі з персоналом полковник Атаманчук Я. І.

Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України : тези VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 листопада 2013 року). – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2013. – 816 с.

До даного видання включені тези доповідей VI Всеукраїнської науково-практичної конференції “Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України”, яка відбулась 15 листопада 2013 року у м. Хмельницький на базі Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького.